

## Warme broodjes

'Ik verzamel alles dat iets met Zwolle te maken heeft.' Deze hobby verschaftte de Zwollenaar Waanders naar alle waarschijnlijkheid een van de beste ideeën uit zijn uitgeversbestaan. In 1980 zou Zwolle haar 750-jarig bestaan als stad vieren en Waanders wilde bij die gelegenheid als uitgever, en Zwolle-fan, goed voor de dag komen. Juist op het moment dat hij zat te broeden op een idee, zond een antiquariaat - bekend met de verzamelwoede van de uitgever - hem een vreemd boek: 'Wandelingen door Zwolle', uit 1913. Het bestond uit vijf losse deeltjes met een bijbehorende verzamelband. Waanders: 'Ik herinnerde me prompt de Grote Van Dale van mijn vader, die ook in deeltjes was uitgeven. Dat was toen heel gebruikelijk, maar nu doet bijna niemand dat nog.'

'Wandelingen door Zwolle' bracht hem op het idee zijn jubileumuitgave voor Zwolle op die wijze uit te geven. Hij rekende op 7000 verkochte exemplaren maar binnen drie maanden gingen er bijna tweemaal zoveel over de toonbank. Na Zwolle volgden 14 andere steden, waaronder Den Haag, met een kleine 30.000 exemplaren als absolute topper. Eind vorig jaar kwam de 'Ach Lieve Tijd'-karavaan in Rotterdam aan. Het Haagse record sneuvelde binnen de kortste keren. Zo'n 38.000 exemplaren gingen als warme broodjes over de toonbanken van ruim driehonderd kiosken, boek- en sigarenwinkels en andere, bij voorkeur laagdrempelige verkooppunten.

Voor ruim 140 gulden had Waanders nooit zoveel Rotterdammers zo gek gekregen, maar voor f 6,95 per maand wilden velen graag in het bezit komen van het fraai geïllustreerde werk. Door de uitgave van Ach Lieve Tijd werden twee vliegen in een klap geslagen. Niet alleen uitgeverij Waanders boekte een welverdiend succes, de Gemeentelijke Archiefdienst en het Historisch Museum kregen, door de redactie van Ach Lieve Tijd op zich te nemen, een unieke kans om zich te presenteren. Iedereen kan constateren, dat ze die kans niet onopgemerkt voorbij hebben laten gaan. In de maandelijkse afleveringen wordt veel energie gestoken.

In Den Haag borduurde Waanders voort op Ach Lieve Tijd. Vorig jaar verscheen daar het door hem uitgegeven populair historisch tijdschrift 'Ons Den Haag, gisteren en vandaag'. Dat kan natuurlijk ook in Rotterdam. Onwillekeurig ga je dan, als redacteur van de Kroniek, wat rechterop zitten: concurrentie? Nee hoor. De ervaringen met onze collega's van het tijdschrift 'Ons Rotterdam' leren, dat er genoeg plaats is onder de Rotterdamse historische zon. Laat die verzamelaar uit Zwolle maar komen!

Jan van den Noort

*Ach Lieve Tijd. Zeven eeuwen Rotterdam en de Rotterdammers.* Verkrijgbaar bij boekhandel en tijdschriftenwinkel.